

Forslag

til

Lov om statsgaranti for lån optaget af det færøske hjemmestyre m. v.

Fremsat den 15. april 1959 af *finansministeren*.

§ 1. Finansministeren bemyndiges til på statskassens vegne i hvert af finansårene 1959-60 til 1963-64 inden for et beløb af 4 mill. kr. at meddele garanti for forrentning og tilbagebetaling af lån, som det færøske hjemmestyre måtte optage til nærmere mellem regeringen og landsstyret aftalte formål.

§ 2. Finansministeren bemyndiges til på statskassens vegne i finansåret 1959-60

inden for et beløb af 10 mill. kr. og i hvert af finansårene 1960-61 til 1963-64 inden for et beløb af 8 mill. kr. at meddele garanti for forrentning og tilbagebetaling af obligationslån, som Færøernes Realkreditinstitut måtte optage til finansiering af udlån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne.

§ 3. De nærmere vilkår for garantitilsagnene fastsættes af finansministeren.

Bemærkninger til lovforslaget.

Under forhandlinger mellem regeringen og repræsentanter for det færøske landsstyre i marts 1959 er der foretaget en gennemgang af behovet for investeringer på Færøerne i finansårene 1959-60 til 1963-64. Det samlede investeringsbehov til private og offentlige investeringer i denne periode er skønsmæssigt opgjort til i alt ca. 190 mill. kr. De offentlige investeringer omfatter rene statsopgaver, opgaver hvortil udgiften ifølge gældende lovgivning fordeles mellem statskassen og det færøske samfund, samt opgaver, hvis finansiering principielt alene påhviler det færøske hjemmestyre. De private investeringer består først og fremmest i en udbygning af fiskerflåden.

Finansieringen af dette investeringsprogram vil på grundlag af gældende lovgivning og praksis belaste statskassen med i alt ca. 56 mill. kr., medens den færøske landskasse skulle yde ca. 38 mill. kr., de færøske kommuner ca. 25 mill. kr. og Færøernes Realkreditinstitut 28 mill. kr. (til fiskerfartøjer). Hertil kommer privat færøsk finansiering på anslået ca. 43 mill. kr.

Statens støtte til finansieringen vil blive ydet som lån eller tilskud, medens den færøske landskasses

bidrag fortrinsvis vil blive ydet i form af tilskud. De færøske kommuner, der gennemgående er små og har ringe indtægtsmuligheder, må som hidtil søge en væsentlig del af deres anlægsudgifter dækket gennem optagelse af lån i Kreditforeningen af kommuner i Danmark med statens — og lagtingets — garanti, jfr. lov nr. 172 af 24. maj 1955. Det bemærkes herved at specielt den forestående udbygning af el-forsyningen på Færøerne vil beslaglægge en betydelig anlægskapital, og at tilvejebringelsen af denne kan nødvendiggøre deltagelse fra statens side eventuelt i form af garantier. Dette spørgsmål er endnu ikke nærmere forhandlet.

Til § 1.

Den færøske landskasses årlige indtægter er budgetteret til ca. 18 mill. kr. Landskassens gæld udgjorde pr. 31. marts 1958 6,2 mill. kr.

Af de udgifter, som det vil påhvile landskassen at afholde til gennemførelse af investeringsprogrammet, årlig 8-9 mill. kr., vil landskassen gennem sine løbende indtægter kunne dække ca. 4 mill. kr. årlig, medens de resterende 4 mill. kr. må tilvejebringes ved optagelse af lån på det danske kapitalmarked.

For at muliggøre landskassens låneoptagelse til disse formål vil det være nødvendigt — i lighed med førnævnte lov af 1955, hvorefter staten kan påtage sig selvskyldnerkaution for ydelser af renter og afdrag m. v. — at søge etableret en ordning, hvorefter staten kan yde garanti for de af landskassen optagne lån.

Der var under forhandlingerne enighed om, at en sådan garanti måtte omfatte landsstyrets låneoptagelse til havneanlæg, til vejanlæg og til støtte til bygning af skibe.

For så vidt angår havne kan oplyses, at der er udarbejdet planer om udbygning af havnen i Thorshavn og af en række andre havne på Færøerne. Havnebyggeri er et fællesanliggende, og finansieringen er hidtil sket ved ydelse af lagtingstilskud på 50 pct. af anlægsudgifterne, statstilskud på 25 pct. og bidrag fra den pågældende kommune på de resterende 25 pct. De samlede udgifter til havnebyggeri i den omhandlede 5-års periode er anslået til 12 mill. kr., hvoraf 3 mill. kr. skulle ydes som statstilskud i overensstemmelse med gældende praksis og 6 mill. kr. som lagtingstilskud.

Vejbyggeri er et færøsk særanliggende og finansieres som hovedregel med 75 pct. tilskud fra den færøske landskasse og 25 pct. fra de pågældende kommuner. De samlede udgifter i 5-års perioden er anslået til godt 10 mill. kr.

Med hensyn til udbygningen af fiskerflåden kan anføres, at der ifølge gældende lovgivning er adgang til at opnå lån på indtil 50 pct. fra Færøernes Realkreditinstitut, 20 pct. fra statskassen (ifølge lov nr. 75 af 29. marts 1957, som ændret ved lov nr. 118 af 16. maj 1958), 20 pct. fra Færøernes landskasse, medens de resterende 10 pct. er redernes egenkapital. De lånemidler, der er stillet til rådighed, er imidlertid i det væsentlige opbrugt, og det vil af hensyn til den færøske produktion og beskæftigelse være uomgængeligt nødvendigt, at udbygningen fremskyndes. Det af landsstyret udarbejdede investeringsprogram omfatter bygning af større

lineskibe for i alt 35 mill. kr. og mindre fartøjer for 15 mill. kr., og heraf vil det påhvile landskassen at tilvejebringe i alt 10 mill. kr.

Under de foran nævnte forhandlinger mellem regeringen og landsstyret har landsstyret givet tilsagn om forud for hvert finansår at ville fremlægge en redegørelse for de formål, hvortil statens garanti i henhold til nærværende lovforslag agtes udnyttet i det pågældende finansår.

Til § 2.

Færøernes Realkreditinstitut, der er oprettet ved lov nr. 60 af 12. marts 1955, yder 1. prioritets lån i færøske fiskerfartøjer op til 50 pct. af vurderingsværdien og havde pr. 31. december 1958 udlånt i alt 7,3 mill. kr.; derudover er der meddelt tilsagn om lån til i alt ca. 13 mill. kr., der påregnes at komme til udbetaling inden udgangen af februar 1960. For instituttets vedkommende vil det nævnte udbygningsprogram ud over allerede givne tilsagn betyde en långivning på ca. 28 mill. kr. inden for de først kommende 5 år. Til effektivering af de allerede givne tilsagn har instituttet ud over de midler, der allerede nu er til rådighed samt indkommende afdrag, behov for yderligere ca. 10 mill. kr.

Instituttet ønsker nu i overensstemmelse med § 10 i den nævnte lov at påbegynde udstedelse af kasseobligationer til finansiering af sine udlån.

Disse obligationer må i det væsentlige finde afsætning på det danske kapitalmarked, hvor det Færøske Realkreditinstitut endnu ikke er kendt, og hvor der derfor vil være fare for en ugunstigere risikovurdering end de reale forhold tilsiger til skade for kursdannelsen. Det vil således være rimeligt, at staten yder garanti for obligationslånenes forrentning og tilbagebetaling.

Under hensyn til instituttets behov foreslås grænsen for statens garantiforpligtelser fastsat til 10 mill. kr. i finansåret 1959-60, og derefter til 8 mill. kr. årlig i hvert af de følgende 4 finansår.